

Determinarea procentului de articulație (gradului de inteligibilitate) în sala teatrului “EXCELSIOR”

Determination of the rate of articulation and degree of intelligibility în “EXCELSIOR” theater hall

Mariana Cristina Stan¹, Ioana Mihaela Alexe²,
Alexandru Radu Stan³

¹ Universitatea Spiru Haret București
Facultatea de Arhitectură
Str. Ion Ghica, Nr. 13, Romania
e-mail: sonobel_ms3@yahoo.co.uk

² INCD “URBAN-INCERC”
Șos. Pantelimon, Nr. 266, București, Romania
e-mail: ioanamihaelaalexe@yahoo.com

³ S.C. SONOBEL SRL
Str. Pantelimon, Nr. 243, București, Romania
e-mail: sonobel_ms3@yahoo.co.uk

Rezumat: *Lucrarea prezintă determinarea procentului de articulație (gradului de inteligibilitate) în sala teatrului „Excelsior” din București și compara rezultatele obținute cu valorile precizate în standardul STAS 9783 / 0 – 84 “Acustica în construcții. Parametrii pentru proiectarea și verificarea acustică a sălilor de audiție publică. Clasificare și limite admisibile “*

Cuvinte cheie: acustică, procent de articulație, grad de inteligibilitate

Abstract: *This article presents the determination of the rate of articulation and of the degree of intelligibility în „Excelsior” Theatre Hall în Bucharest and compares the obtained results with the values given by the standard STAS 9783/0-84 „Building acoustics. Parameters for designing and acoustical cheking of auditoria. Clasification and permissible limits”*

Key-words: acoustics, rate of articulation, degree of intelligibility

1. Introducere

Procentul de articulație (gradul de inteligibilitate) este parametrul acustic al unei săli de audiție publică, ce definește gradul de înțelegere a sunetelor rostite pe scenă.

Măsurarea procentului de articulație în Sala Teatrului Excelsior s-a efectuat în vederea comparării valorilor obținute, cu limitele admisibile precizate în standardul STAS 9783 / 0 – 84 “Acustica în construcții. Parametri pentru proiectarea și verificarea acustică a sălilor de audiție publică. Clasificare și limite admisibile “.

2. Principiul metodei

Principiul metodei **subiective** – ce a fost utilizată în acest caz – constă în aprecierea corectitudinii de recepție de către auditoriul existent în sală, a listei de logatomi (cuvinte artificiale monosilabice, fără semnificație) din standardul STAS 9783/1 – 94 “Acustica în construcții. Procentul de articulație (grad de inteligibilitate) în sălile de audiție publică. Metoda de determinare”.

Logatomii se citesc în grupe de câte trei, fiind anunțați înainte, prin scurte propoziții de avertizare, cu o pauză de 3 secunde între:

- propoziția care anunță o grupă de logatomi și primul logatom;
- rostirea logatomilor aceleiași grupe;
- ultimul logatom al unei grupe și propoziția de anunțare a grupei următoare.

Citirea listei de logatomi se face de către doi dictori (soprana și bariton) actori profesioniști, cu dicție bună. La solicitarea noastră, Teatrul Excelsior a propus actorii: **Annemary Ziegler și Robert Radoveneanu**.

Listele au fost citite din centrul scenei, astfel:

LISTA NR. 1:

1 (F) : Annemary Ziegler

1 (B) : Robert Radoveneanu

LISTA NR. 2 (aceleași grupe de logatomi, într-o ordine diferită; aceeași subiecți, dar așezat fiecare dintre ei pe un alt loc decât la prima citire)

2 (F) : Annemary Ziegler

2 (B) : Robert Radoveneanu

Un exemplu de listă de logatomi este prezentat în tabelul 1.

Pentru măsurări au fost aleși 19 tineri, otologic normali, cu audiție binaurală bună, deprinși să asculte și să noteze un text care se citește (studenți în anul V la Facultatea de Arhitectură – Universitatea SPIRU HARET). Subiecții au fost așezați în 19 puncte, ce acoperă întreaga suprafață a sălii (fig. 1).

Înainte de începerea măsurărilor, în sală s-a făcut un instructaj asupra modului de desfășurare a acestora, precum și a modului de completare a formularelor.

Valoarea procentului de articulație (PA) se calculează, în funcție de procentul de consoane “c” și cel de vocale “v” corect notate , cu ajutorul abacei din fig. 2.

Pe baza valorilor PA din fiecare loc, se determină:

- PA mediu pentru zonele din sală (parter și balcon) și
- PA mediu pentru întreaga sală.

Rezultatele măsurărilor efectuate sunt prezentate în tabelul 2.

TEATRUL EXCELSIOR DIAGRAMA SĂLI

SCENĂ

PARTER

Rând A	12	*11	10	9	8	*7	6	5	4	3	*2	1		
Rând B	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	
Rând C	14	13	12	11	10	*9	8	7	6	5	4	3	2	*1
Rând D	13	*12	11	10	9	8	7	6	5	*4	3	2	1	
Rând E	14	13	12	11	10	9	8	7	*6	5	4	3	2	1
Rând F	13	12	*11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	
Rând G	*14	13	12	11	10	9	*8	7	6	*5	4	3	*2	1
Rând H	13	12	11	*10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	
Rând I	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
Rând J	13	*12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	*2	1	

Total parter 133 locuri

BALCON

Rând K	11	10	9	8	7	6	5	4	3	*2	1		
Rând L	11	10	9	8	*7	6	5	4	3	2	1		
Rând M	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	
Rând N	13	*12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

Total balcon 47 locuri

LOJĂ 6 locuri

TOTAL SALĂ 186 locuri

Legendă:

Citirea I

Citirea II

Fig. 1 Amplasarea punctelor pentru determinarea procentului de articulație (PA)

LISTĂ LOGATOMI 1 – METODA SUBIECTIVĂ

Nr. crt.	Poziția de anunțare a unei grupe de trei logatomi	Grupa de logatomi ce se anunță odată		
		LEF	RAD	DOZ
1	Dictez prima grupă	LEF	RAD	DOZ
2	Vă rog să scrieți	CEAM	TUD	GOAC
3	Notăți următorii logatomi	NIN	REȚ	LAV
4	Scrieți grupa a patra	CIR	TAT	NET
5	Grupa aceasta cuprinde	TOS	RIEM	CEIB
6	Continuăm cu	ȚIC	LIS	STAC
7	Următoarele sunete sunt	FIAS	MEP	NUS
8	Scrieți din nou	GIR	TAIN	DÎS
9	Vă rog să notați	CAD	VET	PRUC
10	Numărul 10 este	MIM	SEL	LOAS
11	Scrieți următoarele silabe	SAN	CUN	LEP
12	Citez alți logatomi	TRÂN	NOT	SIR
13	Notăți acum	RAT	VÎN	RUM
14	Următoarea grupă este	NER	DON	LES
15	Grupa 15 cuprinde	TRUL	PAD	TÎP
16	Notăți logatomii	NED	RAB	ZEC
17	Dictez din nou	RIP	HET	LOP
18	Scrieți ceea ce rostesc	CIAR	PÎS	NET
19	Următorii logatomi sunt	TAR	CUZ	TIN
20	Continuăm cu	RER	BUR	NAV
21	Urmează grupa	RIET	NÎN	ȘOT
22	Scrieți următoarele sunete	BED	DAIP	NIS
23	Notăți ceea ce auziți	SAD	MEL	CAV
24	Recepționați silabele	GIM	STUT	SON
25	Numărul 25 este	CEAN	DAȘ	NEP
26	Dictez alți logatomi	PRÎR	CEL	NUM
27	Transmit acum	LAR	DEF	SIN
28	Grupa aceasta cuprinde	TRAL	REC	MOAL
29	Vă rog să notați	LON	TRUV	ȚAM
30	Grupa 30 cuprinde	MID	SEIC	NUT
31	Urmează alți logatomi	DEF	TAS	DÎC
32	Dictez încă trei silabe	LOAR	SEC	TAG
33	Ultima grupă este	DIC	TER	PED/ZIM

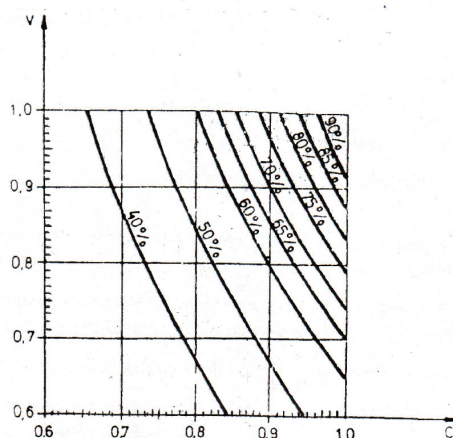

Fig. 2 Abaca pentru determinarea procentului de articulație PA

3. Rezultatele măsurărilor

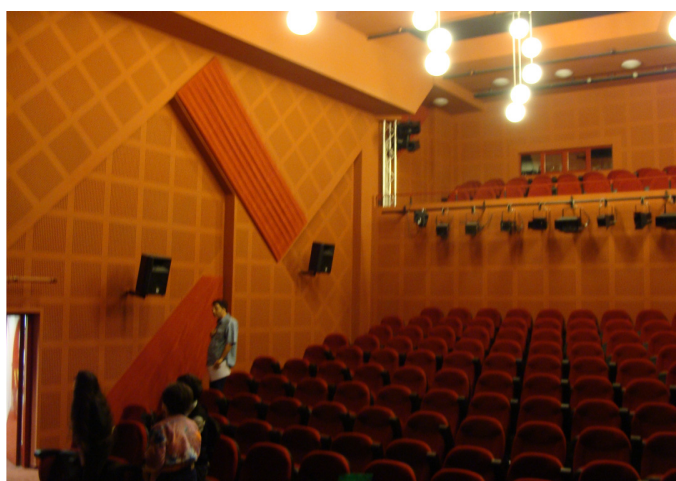
Tabelul 2

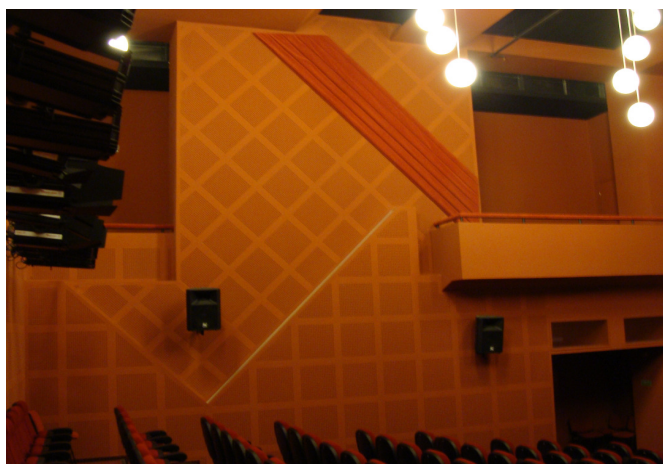
PA în Sala Teatrului EXCELSIOR, mai 2011

CITIREA I		
PARTER		
Loc	I F	I B
A 2	-	95
A 7	91	99
A 12	95	99
C 9	94	95
D 4	98	-
D 12	90	96
E 6	95	98
F 11	96	90
G 2	95	97
G 5	95	97
G 8	96	98
G 14	85	83
H 10	93	95
J 2	87	95
J 7	95	95
J 12	95	95
Media	93,33	95,13
Media (pe parter)	94,23	
BALCON		
Loc	I F	I B
K 3	84	91
L 7	95	95
M 12	84	85
Media	87,66	90,33
Media (pe balcon)	88,99	
Media pe sala : 91,61		

CITIREA II		
PARTER		
Loc	I F	I B
A 2	94	97
A 7	93	97
A 11	93	95
C 1	95	95
C 9	96	97
D 4	96	97
D 12	95	96
E 6	96	97
F 11	94	90
G 2	95	96
G 5	96	98
G 8	96	95
G 14	90	95
H 10	97	97
J 2	97	95
J 12	83	86
Media	94,12	95,19
Media (pe parter)		
BALCON		
Loc	I F	I B
K2	94	94
L 7	89	95
N 12	90	87
Media	91,00	92,00
Media (pe balcon)	91,50	
Media pe sala : 93,07		
Media generala pe sala (CITIREA I și CITIREA II) : 92,34		

În imaginile următoare sunt prezentate aspecte din sala teatrului Excelsior .

4. Concluzii

Conform prevederilor STAS 9783/0 – 84 “Acustica în construcții. Parametri pentru proiectarea și verificarea acustică a sălilor de audiție publică. Clasificare și limite admisibile “, procentul mediu recomandat în sălile de teatru este de cel puțin **85%**. Din analiza valorilor din tabelul de mai sus (tabelul 2) se constată că **ACEASTĂ CERINȚĂ ESTE ÎNDEPLINITĂ.**

Bibliografie

[1] STAS 9783/0-84 “Acustica în construcții. Parametri pentru proiectarea și verificarea acustică a sălilor de audiție publică. Clasificare și limite admisibile “